

การผลิตผักอินทรีย์อาชีพเสริมในสวนยางพารา

เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

นายนะเรศ ศรีนะ อยู่บ้านเลขที่ ๑๖ บ้านใหม่มงคล หมู่ที่ ๒ ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ปัจจุบันมีครอบครัวแล้ว มีบุตรจำนวน ๒ คน ประกอบอาชีพด้านการเกษตรบนพื้นที่ ๔๐ ไร่ ประกอบด้วย ยางพารา ๒๐ ไร่ ข้าวไร่จำนวน ๕ ไร่ ไม้ใช้สอย ๕ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๙ ไร่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรม เรียนรู้ ศึกษาดูงานจากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยพืชหลักของ ศพก.อำเภอนาน้อย ได้แก่ ยางพารา แต่ปัจจุบันยางพาราประสบปัญหาราคาคงต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพาราในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมทำให้ผลผลิตที่ได้ตกต่ำ ดังนั้น เกษตรกรเจ้าของศูนย์ฯจึงหันมาทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยปลูกพืชชนิดอื่นนอกเหนือจากยางพารา ได้แก่ การปลูกผักอินทรีย์ จำนวน ๑ ไร่

การปลูกผักอินทรีย์

การปลูกผักอินทรีย์ของเกษตรกรต้นแบบ คุณนะเรศ ศรีนะ มีหลักการ ดังนี้

๑. การปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
๒. การคลุมดิน ทำได้โดยใช้เศษพืชจากนาข้าว ได้แก่ ฟางแห้งคลุมดิน เพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดิน และช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
๓. การปลูกพืชหมุนเวียน เป็นการไม่ปลูกพืชชนิดเดียวกันหรือตระกูลเดียวกัน ติดต่อกันบนพื้นที่เดิม การปลูกพืชหมุนเวียนจะช่วยหลีกเลี่ยงการระบาดของโรคและแมลง และเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงดิน ชนิดผักที่ปลูก ได้แก่ ผักหวานป่า หน่อไม้ พริก ชะอม ตะไคร้ กะหล่ำปลี ผักบุ้ง ผักกาดเขียว ผักกาดขาว คื่นช่าย ผักกาดขาวดอง ผักชี ต้นหอม กระเทียม ผักทอง ถั่วฝักยาว เป็นต้น ซึ่งระบบรากของพืชดังกล่าวมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการแผ่กว้างและหยั่งลึก ทำให้การใช้ธาตุอาหารมีทั้งที่ถูกใช้และสะสมสลับกันไปทำให้ดินไม่ขาดธาตุอาหารตัวใดตัวหนึ่ง
๔. การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูผักโดยไม่ใช้สารเคมี การป้องกันและกำจัดโดยวิธีเขตกรรม ได้แก่ การดูแลรักษาแปลงให้สะอาด การไถพลิกหน้าดินตากแดดไว้ การหาระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช การเก็บเกี่ยวพืชเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายของโรคและแมลง การจัดระบบการให้น้ำ

๕. การป้องกันกำจัดวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี ได้แก่ ใช้จอบถาง ใช้วิธีการไถพรวนพลิกดินตากแดดไว้ การใช้วัสดุคลุมดิน การปลูกพืชคลุมดิน เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน เป็นต้น

ขั้นตอนการปลูกผักอินทรีย์

๑. การเตรียมดิน ทำการไถพรวนดินพร้อมกับวางรูปแบบแปลง จะต้องวางรูปแบบแปลงไปตามตะวัน เพื่อให้พืชใช้แสงแดดปรุงอาหาร และฆ่าเชื้อโรค

๒. การยกแปลงปลูก ก่อนการยกแปลงปลูกจะต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ ตันต่อไร่ ทำการคลุกดินให้ทั่วทั้งไว้ ๗ วัน และขึ้นแปลงปลูกผัก

๓. การดูแลรักษา หลังจากปลูกผักแล้ว ผสมน้ำหมักชีวภาพอัตราส่วนน้ำหมักต่อน้ำ เท่ากับ ๑:๑๐๐ รดแปลงให้ชุ่มสัปดาห์ละ ๒-๓ วัน

๔. การเก็บเกี่ยว เมื่อถึงอายุควรเก็บเกี่ยวทันที ไม่ควรทิ้งไว้นาน เพราะจะทำให้คุณภาพผลผลิตตกต่ำ

ต้นทุนและรายได้

ต้นทุน

๑. ค่าเมล็ดพันธุ์ผัก ปีละ ๑,๕๐๐ บาท

๒. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ๕๐๐ บาท

รายได้ มีรายได้เฉลี่ยจากการขายผักเดือนละ ๖,๐๐๐- ๗,๐๐๐ บาท

จัดทำโดย
นายพงศ์พัฒน์ วัชรวัฒน์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สำนักงานเกษตรอำเภอนาน้อย